

Hlavná cena Envirofilmu 2011 pre Ostrov tučniakov

Deväť miest, desiatky zaujímavých filmov, stovky návštevníkov, príťažlivé sprievodné podujatia... Takto by sa jednou vetou dal zhrnúť tohtoročný, sedemnásty festival filmov o životnom prostredí Envirofilm 2011. V Banskej Bystrici bola počas festivalového týždňa uvedená takmer stovka filmov (98). Z toho 47 filmov bolo súťažných, 29 filmov obsahovali filmové prehliadky pre školy, ďalej to boli filmy z archívu Slovenského filmového ústavu, tematicky zamerané na Medzinárodný rok lesov a filmy z Ecomove International (klimatické zmeny a obnoviteľné energie), ako aj film Ladislava Kaboša Zmenil tvár Šanghaja. Počas festivalového večerného programu Póly Zeme filmári Pavol Barabáš a Steve Lichtag uviedli ukážky zo svojich filmov, v závere si účastníci večera, ktorý mal, ako vždy, skvelú atmosféru, mohli pozrieť nový, strhujúci film Pavla Barabáša Trou de fer. V záverečnej prehliadke sa prezentovalo 12 ocenených filmov Envirofilmu 2011. Súťažné a nesúťažné prehliadky filmov v Banskej Bystrici navštívilo takmer 2 500 divákov.

Festivalové mestá Banská Štiavnica, Zvolen, Kremnica, Krupina a tiež mestá, ktoré sa k festivalu pripojili Poprad, Púchov, Poltár, Dolný Kubín uviedli prehliadky filmov a organizovali podujatia určené predovšetkým deťom a mládeži.

Filmové ocenenia

Odovzdávanie filmových cien Envirofilmu 2011 sa uskutočnilo na banskobystrickej Radnici, za účasti ministra životného prostredia SR Józsefa Nagya, primátorov a zástupcov festivalových miest a ďalších významných hostí a, samozrejme, autorov ocenených

Foto: Peter Rusko

Švajčiarsky filmár Alberto Meoni získal za svoj film *Ladovec ako sochár* cenu v kategórii dokumentárnych filmov. Cenu mu odovzdal minister životného prostredia SR József Nagy

filmov. Okrem slovenských filmárov si ceny osobne prevzali filmári z Českej republiky, Nórska, Nemecka, Grécka, Švajčiarska. Ďalší ocenení autori poslali zdravice, medzi nimi aj držiteľ Hlavnej ceny Envirofilmu 2011 Simon Target (Austrália) a režisér John Grabowska (USA).

Cenu Únie slovenských televíznych tvorcov odovzdala jej predsedníčka Katarína Javorská mladému režisérovi Ivanovi Kršiakovi, známemu najmä vďaka filmu o krňáčkových pretekoch *Na hrane*. Film na festivale Worldfest v americkom Houstone získal cenu Gold Remi Award, ale ocenili ho aj na festivaloch v Zlíne a Prahe.

Ceny v hlavných kategóriách získali filmy *Čerstvý vietor* zo západu – boom veternej energie (Volker Angres, Nemecko), *Ladovec ako sochár* (Alberto Meoni, Švajčiarsko), *Hľadanie mrakov* (Wolfgang Lemmer, Nemecko) a *Výlet* (Bartosz Kruhlík, Poľsko). Detskej porote sa najviac páčil film slovenského dokumentaristu Tomáša Hulíka *Návrat rysov*

Foto: Peter Rusko

Skule Eriksen pricestoval až z Nórska, aby si osobne mohol prevziať Cenu za kameru – film *Fjord*

a Cenu diváka, tento rok v premiére, získal Pavol Barabáš a jeho *Mongolsko – V tieni Džingischána*. Cenu za kameru si osobne prevzal *Skule Eriksen* za film *Fjord* (Nórsko).

Hlavná cena Envirofilmu 2011 putovala až do Austrálie. Porota ju udelila filmu *Ostrov tučniakov* (réžia Simon Target) s komentárom: „Výnimočný film, v ktorom tvorcovia dokázali namiešať fascinujúci koktail informácií, dobrodružstva a humoru a priniesli tak divákovi úžasný príbeh života tučniakov modrých.“

Udelené boli aj ceny za scenár, kultivovaný komentár, za vtipné využitie animácie a ďalšie, celkom 18 cien (protokol všetkých ocenených filmov nájdete na: <http://www.envirofilm.sk/ts-17.html>).

Sprievodné podujatia Envirofilmu 2011

Logo z plastov, stretnutia s filmármi, hry a súťaže pre deti

Rekordný štvorlístok

Pri príprave sprievodných podujatí organizátori Envirofilmu myslia predovšetkým na deti a mládež. Hneď v úvode festivalu sa na banskobystrickom Námestí SNP tvoril nový slovenský rekord, tentoraz to bol plastový obrazec. Do akcie sa ešte pred festivalom zapojilo 22 základných škôl s cca 8 tisíc žiakmi. Počas troch mesiacov deti zbierali kelímky z jogurtov, mliečnych výrobkov a nátiarok – spolu asi 370 tis. kusov kelímkov,

cca 1 200 kg, na objem v neporušenom stave 42 m³! Je to už štvrtý festivalový rekord zapísaný do Knihy slovenských rekordov. Najprv to bola rekordná guľa (2008), potom had (2009) a vlni rekordná reťaz. Tohtoročný rekordný štvorlístok (logo Envirofilmu) má 51,59 štvorcových metrov. V prvý festivalový deň na Námestí SNP v Banskej Bystrici si deti naozaj prišli na svoje. Organizátori festivalu pripravili pre ne rôzne súťaže a hry a tiež Cestu plastu, ktorú z množstva záujemcov úspešne absolvovalo asi 400 detí.

Zelený svet 2011 a deti

Už tradične sa v prvý festivalový deň sa udeľovali aj ceny výtvarne nadaným deťom v súťaži Zelený svet. Hlavná cena Zeleného sveta 2011 zostala v Banskej Bystrici. Porota ju udelila šesťročnému Timkovi Helexovi. Timko nazval svoju prácu Bocian. Ďalšie ceny putovali do rôznych kútov Slovenska, ale aj do zahraničia, do Poľska a Číny.

Záujem o dopoludňajšie prehliadky filmov pre deti a mládež v Pamätníku SNP v Banskej Bystrici bol oveľa väčší ako kapacita kinosály. Rovnako tak sa desiatky detí vystriedali pri hrách a súťažiach v areáli Múzea SNP, ktoré sa niesli v znamení motto Lesy pre vodu a mokrade.

Večer s režisér L. Kabošom

Z ďalších sprievodných podujatí spomenieme napríklad večer s hosťom festivalu, režisérom Ladislavom Kabošom, autorom dokumentu Zmenil tvár Šanghaja o významnom banskobystrickom rodákovi, architektovi Ladislavovi Kabošovi. Svoju svetovú premiéru v Šanghaji a televíznu premiéru na Slovensku si dokument odkrútil už minulý rok, ale nedá sa povedať, že by konkrétne v Banskej Bystrici, odkiaľ významný architekt Ladislav Hudec pochádza a kde je aj pochovaný, rozvíril kultúrne vody. Ladislav Hudec – hlavná postava dokumentárneho filmu, bol totiž skutočnou osobnosťou, bohužiaľ, jeho meno v povedomí Banskobystričanov akosi zapadlo prachom. Uvedenie filmu Zmenil tvár Šanghaja bolo premiérové v slovenských kinách. Tento večer sa stretol s mimoriadnym diváckym záujmom.

Filmové stretnutia

Počas festivalu si na svoje prišli aj milovníci archívnych dokumentov zo Slovenského filmového ústavu. Stretnutie filmových priaznivcov na projekcii „starých“ filmov otvoril filmový historik a novinár Štefan Vraštiak, dlhoročný a pravidelný účastník festivalu. Ako uviedol:

Foto: Jozef Klinda

Rekordný štvorlístok

Foto: Peter Rusko

Večer s režisérom Ladislavom Kabošom

„Hoci snímky z rozmedzia rokov 1951 – 1991 nie sú v najlepšej kvalite, ide o jedinečnú možnosť vidieť tieto filmy. Sú to vzácne archívne materiály, ktoré uzrú svetlo premietacej lampy veľmi zriedka...“

Najnavštevovanejšou a najžiadanejšou udalosťou festivalu Envirofilm je stretnutie s dokumentaristami, ktorí každoročne majú čo ponúknuť zo svojej tvorby a zároveň zaujímavo a vtipne okomentovať dianie na plátne, ktorého sú sami autorami. Pavol Barabáš a Steve Lichtag aj tento rok zaplnili sálu do posledného miesta, pričom záujemcov o ich program bolo niekoľkonásobne viac.

Steve Lichtag predstavil niekoľkokomínútovú ukážku z pripravovaného filmu Tibet: Jiní líde – Jiný svet, ktorý sa výrazne odklňa od jeho doterajšej tvorby, kde sa zameriaval predovšetkým na podmorské zábery. Vo filme, ktorého dokončenie plánuje na budúci rok, uvidíme prírodné krásy náhornej plošiny, podoby rôznych obradov Tibeťanov, ktoré na nás môžu pôsobiť drasticky, no pre tamajších obyvateľov sú každodennou realitou. Steve Lichtag uviedol aj zaujímavý Making of (film o filme) Poslední lovci. S týmto filmom súťažil na minuloročnom Envirofilme (uviedol ho tu v svetovej premiére) a získal cenu v kategórii dokumentárnych filmov. Pavol Barabáš je u divákov obľúbený najmä preto, že vo svojich objavných a dobrodružných dokumentoch ukazuje stále niečo nové. Tentoraz divákovi ukázal zaujímavé obrazy z Južného pólu, kde nasnímal aj sympatické tvory – tučniakov. Hlavnou udalosťou večera však bolo uvedenie snímky Trou de fer, ktorú nakrúcali minulý rok na ostrove Réunion (asi 500 km

od Madagaskaru), v najväčšom kaňone na svete Trou de fer – Železná diera. S partiou štyroch ľudí zažil neopakovateľné dobrodružstvo, aké nepočujeme žiadne hollywoodske štúdio. O zážitkoch a pocitoch z objavovania Železnej diery hovoril aj vedúci výpravy Miro Dušek, pre ktorého je „lezenie“ každodennou súčasťou života. Celý večer sprevádzal potlesk nadšeného publika.

Filmári potešili deti v nemocnici

Rozdávanie darčiekov

Medzi jedno z najkrajších podujatí, nielen podľa vyjadrenia filmárov a organizátorov festivalu, ktorí sa ho už niekoľko rokov zúčastňujú, patrí návšteva chorých detí v Detskej fakultnej nemocnici pri Rooseveltovej nemocnici.

Tento rok deti navštívili filmári Pavol Barabáš a Steve Lichtag, Tatko Príroda, manažérka Envirofilmu Dagmar Rajčanová a ďalší členovia organizačného tímu Envirofilmu, pracovníci SAŽP. Ako povedali deti, sestričky a učiteľky z „nemocničnej“ základnej školy, na túto chvíľu sa tešili celý rok! A filmári radosť detí ešte znásobili – premietali im ukážky zo svojich filmov, aj také, ktoré diváci počas programu Póly Zeme nevideli. Napríklad Pavol Barabáš premietol deťom vlni slúbené medvede... ako ich chceli nakrúcať a ako sa im to nepodarilo, lebo museli pred nimi utekať! Vlastne nemuseli... ale utekali. Steve Lichtag ohúrili zábermi z pripravovaného filmu o žralokoch – ukázal im pri lovení uškatcov (po česky lachtanov a po „našom“ štekliťcov). Úchvatné zábery. Samozrejme, nechýbali súťaže, ktoré deti doslova milujú. Najmä ak majú šancu dostať pekné darčeky. A tých bolo neúrekom. Medzi nimi aj náhrdelníky so žraločím zubom, ktoré, ako povedal Steve, dodávajú energiu.

Foto: Peter Rusko

Anna Gudžová, Slavo Sochor

Viac informácií vo Festivalovom denníku na: <http://www.envirofilm.sk/dennik.html>

Foto aj na: <http://www.pressphoto.sk/envirofilm2011/>